

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

TEN/559
Elektromagnetisk
överkänslighet

Bryssel den 19 december 2014

UTKAST TILL YTTRANDE

från
facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationsområdet
om
"Elektromagnetisk överkänslighet"
(yttrande på eget initiativ)

Föredragande: **Bernardo Hernández Bataller**

Till medlemmarna i facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationsområdet

OBS! Detta dokument kommer att diskuteras vid sammanträdet **den 7 januari 2015 kl. 10.30**.
Eventuella **ändringsförslag** ska ha inkommit *i skriftlig form* till sektionssekretariatet
(ten@eesc.europa.eu) **senast kl. 10.00 måndagen den 22 december 2014** för att hinna
översättas.

Dokumentet lämnat för översättning: 15 december 2014.

Handläggare: Martin Schneider

Studiegrupp:
Elektromagnetisk
överkänslighet

Ordförande: Cveto Stantič (SL-I) (art.62-Csuport)

Föredragande: Bernardo Hernández Bataller (ES-III)

Medlemmar:

Curtis (UK-II)
Hadjiysky (BG-I)
Hencks (LU-II)
Kokalov (BG-II)
Longo (IT-III) (art. 62-Trantina)
Mordant (BE-II)
Morkis (LT-I)
Páleník (SK-III)
Pegado Liz (PT-III)
Pigal (FR-III)
Polica (IT-II)
Simons (NL-I)
Stoev (BG-I)

Sakkunnig:

Alejandro Salcedo (för föredraganden)

Den ... beslutade ... att i enlighet med artikel ... i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Elektromagnetisk överkänslighet"
(yttrande på eget initiativ).

Facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den ...

Vid sin ... plenarsession den ... (sammanträdet den ...) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med ... röster för, ... röster emot och ... nedlagda röster.

*

* *

1. Slutsatser och rekommendationer

- 1.1 Fler och fler människor drabbas av syndromet elektromagnetisk överkänslighet på grund av exponering för elektromagnetiska fält till följd av teknikens utbredning de senaste åren. Dessa personer, som ökar i antal, drabbas ofta inte bara av hälsorelaterade problem utan får också en begränsad tillgång till många offentliga och privata inrättningar (bibliotek, sjukhus och till och med offentliga transportmedel), särskilt byggnader där det har installerats utrustning som använder sig av trådlös teknik.
- 1.2 Dessa personer råkar ibland ut för att läkare och vårdpersonal är oförstående eller skeptiska och inte förhåller sig till sjukdomen på ett professionellt sätt, vilket leder till att patienten inte får en korrekt diagnos eller en lämplig behandling. Man får inte heller glömma alla de människor som är ovetande om de möjliga orsakerna till deras nuvarande hälsoproblem.
- 1.3 De avsevärda motsägelserna i de vetenskapliga yttrandena och de eventuella intressekonflikterna mellan medlemmarna i de vetenskapliga organ som deltar vid fastställandet av maximala exponeringsnivåer gör det nödvändigt att stärka organens oberoende.
- 1.4 Syndromet elektromagnetisk överkänslighet är ett komplicerat problem som bara kan lösas genom en kombination av åtgärder, såväl lagstiftning som andra typer av åtgärder. I fråga om de grundläggande rättigheterna finns det en konflikt mellan å ena sidan de drabbade personernas rättigheter och deras fysiska integritet och hälsa, och å andra sidan rätten till fri kommunikation. Dessa rättigheter bör beaktas innan man antar en lagstiftning i denna fråga. I linje med innehållet i detta yttrande stöder EESK antagandet av bindande skyddsbestämmelser som innebär att exponeringen för elektromagnetiska fält minskas och begränsas

när det gäller märkning, försäkringar, reklam, säkerhet på arbetsplatsen, produktregistrering, offentliggörande och information om risker, inbegripet fysisk och miljömässig planering.

- 1.5 EU bör bistå de grupper som för närvarande berörs och minska exponeringen i enlighet med de förslag som läggs fram i detta yttrande, särskilt i syfte att exponeringen ska erkännas som en orsak till funktionsnedsättning och miljörelaterad sjukdom. Man måste också förhindra att antalet drabbade ökar i framtiden på grund av att denna teknik används i allt fler apparater.
- 1.6 EESK understryker behovet av att skynda på genomförandet av försiktighetsprincipen med tanke på riskerna för icke-termiska biologiska effekter av strålningen från elektromagnetiska fält. Dessutom är det viktigt att främja forskning på detta område, eftersom det är ett område där det sker en ständig utveckling, mot bakgrund av de tekniska framstegen. Kommittén är positiv till att säkra en hög skyddsnivå för arbetstagarnas hälsa genom att genomföra de förbättringar som är ekonomiskt rimliga och anser att den ovannämnda principen bör införlivas med EU-lagstiftningen.

2. Inledning

- 2.1 Under de senaste åren har man blivit mer uppmärksam på de hälsoproblem som anses bero på exponeringen för de radiovågor som vi allt oftare utsätts för i vårt dagliga liv. Problemet påminner i viss utsträckning om de problem som uppstod genom användningen av asbest vid uppförande av byggnader, där det till att börja med krävdes "obestridliga vetenskapliga bevis", medan det i ett senare skede rådde stor oenighet bland forskarna innan hälsoriskerna med detta material slutligen erkändes.
- 2.2 Elektromagnetisk överkänslighet, som ingår i den så kallade idiopatiska miljöintoleransen (IEI), beror på exponering för mikrovågor som används i så vardagliga produkter som mobiltelefoner och WiFi. Redan nu erkänns elöverkänslighet som orsak till permanent arbetsförmåga, eftersom det finns övertygande bevis för att överkänsligheten kan ge upphov till fysiska och funktionella problem, och att de drabbade personernas arbetsförmåga kan minska eller upphöra helt. Internationella centret för cancerforskning, som är ett specialiserat organ inom WHO, har undersökt den potentiella cancerrisken hos de radiofrekvensfält som mobiltelefonerna utsänder, och två internationella organ har utarbetat riktlinjer för gränsvärden för arbetstagarnas och allmänhetens exponering (ICNIRO och IEZZ).
- 2.3 Internationella organisationer som Europarådet¹ och Världshälsoorganisationen har i sina rekommendationer fastställt att elektromagnetisk överkänslighet är en sjukdom som gör det omöjligt att utföra ett arbete.

¹

Parlamentariska församlingens resolution nr 1815.

- 2.4 Sedan 1930 har man offentliggjort studier från universitet i hela världen, vilket ledde till att WHO 2011 medgav att högfrekventa elektromagnetiska fält potentiellt kan vara cancerframkallande, såsom man tidigare erkänt när det gäller magnetfält med låg frekvens. Det råder dock fortfarande inte någon vetenskaplig enighet i frågan.
- 2.5 Detta är situationen, trots att Europaparlamentet² genom sina resolutioner av den 2 april 2009 och den 27 maj 2011 har tagit itu med problemet genom att efterlysa åtgärder som ger ett starkare skydd än de nuvarande.
- 2.6 I vissa medlemsstater (t.ex. Spanien och Italien) finns det exempel på domslut som fastställt att överkänslighet för elektromagnetism i omgivningen utgör en grund till att förklara arbetsförmågan varaktig och total. Vissa anser att det är en yrkessjukdom, medan andra anser att det rör sig om en funktionsnedsättning.
- 2.7 Sedan den 3 mars 2012 har det österrikiska läkarförbundet utfärdat riktlinjer för diagnos och behandling av elöverkänslighet, inom ramen för hälsoproblem och sjukdomar som är relaterade till elektromagnetiska fält.
- 2.8 Allt fler människor lider av detta syndrom, och ibland möts de dessutom av en oförstående eller skeptisk attityd hos läkare och vårdpersonal som inte tar itu med problemen på ett professionellt sätt. Därför är det viktigt att vidta åtgärder som kan förhindra att ännu fler drabbas och att de som redan är drabbade blir socialt utestängda.
- 3. Elektromagnetisk överkänslighet är en **symtomatisk diagnos av syndromet.****
- 3.1 Bland symtomen, som uppkommer eller intensifieras då den drabbade befinner sig nära elektriska apparater, transformatorer, mobiltelefonmaster och/eller andra strålningskällor, kan nämnas huvudvärk, kronisk trötthet, återkommande infektioner, koncentrationssvårigheter, minnesförlust, nedstämdhet utan synbar anledning, hudförändringar, irritabilitet, sömnproblem, störningar i hjärtrytmen, dålig blodcirkulation, förvirring, nästäppa, minskad libido, problem med sköldkörteln, sveda i ögonen, tinnitus, behov att urinera ofta, nervositet, förändringar i blodkärlen, kalla händer och fötter samt muskelstelhet.
- 3.2 De drabbade personerna känner däremot inte av några problem när de inte exponeras för elektromagnetiska fält. Följaktligen kan man dra slutsatsen att en återkommande sjukdom som framkallas av elektromagnetisk strålning, där besvären minskar eller försvinner om den drabbade avlägsnar sig från den källa som ger upphov till besvären, utgör ett fall av elektromagnetisk överkänslighet, även om det enligt vissa läkare inte finns några vetenskapliga bevis för ett direkt orsakssamband. I detta dokument behandlas konsekvenserna av denna situation för de drabbade, men inte de bakomliggande orsakerna.

²

Resolutioner av den 2 april 2009 och den 27 maj 2011.

- 3.3 Livskvaliteten för personer som är överkänsliga för elektromagnetiska fält försämras kraftigt, inte bara på grund av de fysiska symptom som ofta uppstår, utan därför att deras liv förändras i grunden eftersom de måste undvika att utsätta sig för strålning. Det innebär i praktiken att de måste undvika så gott som alla offentliga utrymmen, t.ex. offentliga transporter, sjukhus, bibliotek, och till och med det egna hemmet för att undvika negativa hälsoeffekter, vilket till och med är en kränkning av de rättigheter som fastställs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

4. Orsaker till elektromagnetisk överkänslighet

- 4.1 Det är viktigt att förebygga överkänslighet genom att identifiera och minimera exponeringen både i hemmet och på arbetsplatsen för att kunna uppnå målet att vistas på platser som är fria från elektromagnetiska föroreningar (vita områden). De vanligaste källorna till elektromagnetiska föroreningar är mobilmaster, trådlösa telefoner, WiFi-routrar och olika slags apparater och utrustning (tv-apparater, datorer osv.) som finns i våra bostäder.
- 4.1.1 Alla dessa sänder hela tiden ut mikrovågor (dygnet runt, alla dagar i veckan) på de platser där de är installerade. Användningen av teknik för dataöverföring via smarta telefoner, WiFi och bluetooth innebär dessutom att vi hela tiden exponeras för höga nivåer från dessa fält.

5. Effekter av elektromagnetisk överkänslighet

- 5.1 Det finns olika grader av elektromagnetisk överkänslighet. De former av överkänslighet som är reversibla kan betecknas som milda former. En person som har exponerats under lång tid blir mycket känslig för de ursprungliga frekvenserna (t.ex. från telefonmaster).
- 5.2 Därefter, allt eftersom syndromet blir mer uttalat, blir personen i fråga mer känslig också för andra källor som avger elektromagnetisk strålning (t.ex. WiFi-routrar, datorer och lysrör).
- 5.3 Det bör noteras att överkänsligheten i många fall framstår som en följd av en kontinuerlig exponering för elektromagnetiska vågor, eftersom symptomen visar sig på lång sikt, och det bör därför göras mer kraftfulla satsningar på att motverka sådana effekter, i den mån studier och forskning kan bidra med mer kunskap om problemet.
- 5.4 I fråga om arbetstagarnas hälsa är det viktigt att inte utesluta någon kategori av arbetstagare, och det är nödvändigt att fylla luckorna i EU-lagstiftningen med avseende på arbetstagarnas exponering för elektromagnetiska fält. Det finns en växande oro bland grupper som traditionellt inte varit utsatta för sådana risker eftersom det blir allt vanligare med trådlös utrustning i kontorsbyggnader, och man bör följaktligen vidta åtgärder för att lindra följderna av denna kontinuerliga exponering. De flesta personer som lider av elektromagnetisk överkänslighet har ådragit sig sjukdomen på sin arbetsplats, även om man nu ser andra tendenser på grund av den stora spridningen av mobiltelefoner och WiFi.

5.5 När det gäller skyddet av arbetstagarna mot risken för långsiktiga effekter finns det anledning till oro, och därför bör de offentliga myndigheterna vidta åtgärder för att undvika skadliga effekter, även om det saknas så kallade "entydiga vetenskapliga bevis". Det finns dock vetenskaplig forskning som bekräftar att elektromagnetiska fält har en negativ fysisk inverkan på arbetstagarna. Som EESK redan konstaterat³ behövs det mer öppenhet och oberoende i det arbete som utförs av forskarna inom de organ som ansvarar för att fastställa de maximala exponeringsnivåerna i syfte att säkra objektivitet.

6. Elektromagnetiska fält kopplade till mobiltelefoni

6.1 I dag är mobiltelefoner en självklar del av det moderna telekommunikationssystemet. I många länder används de av över 50 % av befolkningen, och marknaden växer snabbt. I slutet av 2009 fanns det totalt omkring 6,9 miljarder mobiltelefonabonnemang i världen. I vissa delar av världen är mobiltelefonen den mest tillförlitliga eller den enda tillgängliga telefonen.

6.2 Med tanke på det stora antalet mobiltelefonanvändare är det viktigt att undersöka, förstå och noga övervaka de effekter som mobiltelefoner kan ha på folkhälsan och de berörda personernas sociala integration.

6.3 Mobiltelefoner sänder på radiofrekvens med låg effekt. De sänder inom ett frekvensområde mellan 450 och 2 700 MHz och har en maximal effekt på 0,1–2 watt.

6.3.1 Man kan minska exponeringen genom att använda handsfree-utrustning, som gör det möjligt att använda telefonen utan att hålla den nära huvudet och kroppen under samtalet, och genom att minska antalet samtal och deras varaktighet.

6.3.2 Andra trådlösa nät som möjliggör tillgång till höghastighetsinternet och andra tjänster, t.ex. trådlösa lokala nätverk, blir allt vanligare i många hem, på kontor och offentliga platser (WiFi-nätverk, WiMax på flygplatser, i skolor, bostadsområden och stadsområden).

7. Elektromagnetiska fält och EU:s rättsliga ram

På EU-nivå har man antagit följande rättsliga instrument på området elektromagnetiska fält:

7.1 Rådets rekommendation 1999/519/EG av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält⁴, som är avsedd att komplettera nationella åtgärder för att förbättra folkhälsan. Syftet är att skapa en ram för att begränsa allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält med utgångspunkt i bästa tillgängliga vetenskapliga underlag, och att lägga en grund för övervakning av läget.

³ EESK:s yttrande, antaget av plenarförsamlingen den 8 november 2011, [EUT C, 43, 15.2.2012](#).

⁴ [EGT L 199, 30.7.1999, s. 59-70](#).

- 7.2 När det gäller bindande åtgärder är följande de viktigaste:
- 7.2.1 Direktiv 1999/5/EG⁵
- 7.2.2 Direktiv 2013/35/EU⁶
- 7.2.3 Direktiv 2006/95/EG⁷, som säkerställer att allmänheten, och särskilt arbetstagarna, inte utsätts för nivåer som ligger över dem som fastställts i rekommendationen från 1999.
- 7.2.4 Beslut nr 243/2012/EU⁸ om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik.
- 7.3 När det gäller forskning ska de befintliga programmen införlivas i EU:s program för social förändring och social innovation, med övergripande mål som syftar till att stärka arbetet med att uppnå EU:s mål i fråga om sysselsättning, sociala villkor och arbetsvillkor, och för att stödja utvecklingen av lämpliga, tillgängliga och effektiva sociala trygghetssystem och arbetsmarknader.
- 7.4 Allt detta ska ske utan att det påverkar de instrument som avses i det åttonde ramprogrammet för forskning om elektromagnetiska fält, eller i Horisont 2020. Man bör dock främja och underlätta forskning, så att både forskningscentra och företag kan skapa högkvalitativa arbetstillfällen.
- 7.5 EESK har uttryckt sina farhågor beträffande dessa frågor både i de yttranden⁹ som lagts fram om dessa bestämmelser och under utarbetandet av dessa yttranden, och har förespråkat att man ska minimera exponeringen för icke-joniserande strålning.
- 7.6 I Spanien pågår arbetet med att lägga fram ett europeiskt medborgarinitiativ för att få unionen att vidta lagstiftningsåtgärder för att skydda personer med elektromagnetisk överkänslighet så att de kan erkännas som personer drabbade av funktionsnedsättning och miljörelaterad sjukdom. EESK väntar på att det europeiska medborgarinitiativet ska läggas fram och uppmuntrar grupper i det organiserade civila samhället att använda detta instrument som ett sätt att öka delaktigheten.

5 Europaparlamentets och rådets direktiv av den 9 mars 1999, [EGT L 91, 7.3.1999, s. 10](#).

6 Europaparlamentets och rådets direktiv av den 26 juni 2013, [EUT L 179, 29.6.2013, s. 101](#).

7 Europaparlamentets och rådets direktiv av den 12 december 2006, [EUT L 374, 27.12.2006, s. 10](#).

8 Europaparlamentets och rådets beslut av den 14 mars 2012, EUT L .

9 Se bl.a. yttrande TEN/308 och TEN/434-435 (CES 362/2011), som antogs vid plenarsessionen den 16 februari 2011 ([EUT C 107, 6.4.2011, s. 53](#)) och EESK:s yttrande publicerat i [EUT C 43, 15.2.2012, s. 47](#).

8. Allmänna anmärkningar

- 8.1 Syndromet elektromagnetisk överkänslighet är ett komplext problem, som kräver en kombination av åtgärder, både lagstiftning och andra åtgärder. I fråga om de grundläggande rättigheterna finns det en konflikt mellan å ena sidan människors värdighet och fysiska integritet, rätten till frihet och säkerhet, som påverkar såväl rätten till arbete och fritt yrkesval som rätten till icke-diskriminering och hälsoskydd för personer som lider av elektromagnetisk överkänslighet, och å andra sidan rätten till fri kommunikation och fri företagsamhet. Båda rättighetskategorierna bör beaktas i förhållande till deras betydelse för samhället.
- 8.1.1 EESK anser att EU-institutionerna bör hjälpa personer i de berörda grupperna att minska exponeringen för elektromagnetiska fält så att dessa grupper i framtiden inte successivt blir större som en följd av de allt fler apparater som använder denna teknik, samt inrätta "vita områden" som en nödåtgärd för de personer som påverkas mest av syndromet.
- 8.1.2 Ur rättslig synvinkel föreskrivs i EUF-fördraget att unionen på folkhälsoområdet ska komplettera den nationella politiken och främja samordning mellan länderna eftersom det enligt artikel 168 i allmänhet inte är möjligt att anta bindande rättsakter. Om det fanns en tydlig politisk vilja från alla medlemsstater och om man ansåg att det fanns ett behov av EU-åtgärder för att uppnå en hög skyddsnivå för människors hälsa, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa, skulle man dock på grundval av artikel 352 i EUF-fördraget kunna gå så långt som att anta en förordning.
- 8.1.3 På andra områden där unionens politik nu är fullständigt konsoliderad, exempelvis i fråga om miljö och konsumentskydd, gick man tillväga på detta sätt. Mot bakgrund av de problem som finns i nuläget (risken för spridning av sjukdomar som ebola osv.) bör man vid nästa översyn av fördragen diskutera om EU skulle kunna vidta vissa typer av åtgärder på folkhälsoområdet.
- 8.1.4 All EU-lagstiftning bör bygga på följande princip:
- ALARA-principen, som Europarådet föreslagit och som innebär att termiska effekter och atermiska eller biologiska effekter av emission eller elektromagnetisk strålning ska vara så låga som rimligtvis är möjligt. Detta är en variant av försiktighetsprincipen¹⁰, som ger möjlighet att anta effektiva förebyggande åtgärder samt revidera de nuvarande tröskelvärdena utan att invänta samstämmiga vetenskapliga och tekniska uppgifter, vilket är viktigt för skyddet av de mest utsatta grupperna.
- 8.2 Eftersom folkhälsan också är ett övergripande värde kan man vidta åtgärder på EU-nivå på grundval av lagstiftningen för den inre marknaden (artikel 114.3 i EUF-fördraget), människors hälsa som miljöpolitiskt mål (artikel 174) och på andra politiska områden där

¹⁰ COM(2000)1.

åtgärder kan påverka detta område (såsom konsumentpolitik, den ekonomiska och sociala sammanhållningen osv.). Bland annat skulle följande åtgärder kunna vidtas:

- 8.2.1 Inrättande av ett system för tydlig grafisk märkning – liknande det som används för energieffektivitet – med gradering, som anger om det finns mikrovågor eller elektromagnetiska fält, sändningseffekt, specifik absorption hos produkten och eventuella särskilda hälsorisker som är förenade med användningen av den.
- 8.2.2 När det gäller försäkringsvillkor innehåller de ofta en klausul om undantag för dessa risker. Man bör därför antingen ändra bestämmelserna för att förhindra sådana undantag eller inleda ett förfarande på konkurrensområdet för att kontrollera om det finns en kartell inom sektorn.
- 8.2.3 När det gäller reklam och konsumentinformation bör man anta vissa regler som skyddar potentiellt mer utsatta grupper. Bland annat skulle följande åtgärder kunna vidtas:
- Begränsning av reklamslag och förbud mot reklam för mobiltelefoni där ungdomar och barn förekommer.
 - Förbud mot all marknadsföring, oberoende av medium, som direkt syftar till försäljning, tillhandahållande eller användning av mobiltelefon när det gäller barn under fjorton år.
 - Förbud mot leksaker eller föremål som delas ut gratis och vars form eller utseende liknar en mobiltelefon, avsedda för barn under fjorton år.
 - Begränsning av användning av trådlös teknik i skolor (WiFi, mobiltelefon, DECT osv.) genom åtgärder såsom internetanslutning via kabel, och förbud mot användning av mobiltelefon under lektioner och på platser som varje skola kan fastställa.
 - Obligatoriskt tillhandahållande, i samband med att en mobiltelefon saluförs, av ett tillbehör som skyddar användarens huvud mot exponering för radiostrålning under samtal.
- 8.2.4 Särskild uppmärksamhet behöver ägnas personer som drabbats av "elallergi", ett syndrom som omfattar överkänslighet för elektromagnetiska fält och miljörelaterad överkänslighet, samt införa särskilda åtgärder för att skydda dem, såsom erkännande av sjukdomen på olika områden, nämligen:
- Hälsovård: Man bör erkänna sjukdomen elektromagnetisk överkänslighet som ett syndrom som orsakas av intolerans mot elektromagnetiska fält.
 - Arbetsmarknad: Man bör erkänna överkänslighet som sjukdom och vidta anpassningsåtgärder.
 - Det sociala området: Erkännande av funktionsnedsättning.
- 8.2.5 Studier och forskning på detta område bör främjas. Man bör prioritera forskning om nya typer av antenner, mobiltelefoner och annan utrustning för att sänka kostnaderna, spara energi och skydda miljön och människors hälsa, samt främja forskning för att utveckla telekommunikationer som bygger på annan teknik som är precis lika effektiv men har mindre

negativ påverkan på miljö och hälsa, t.ex. utveckling av system för övervakning och dosimetri som gör det möjligt att mer exakt identifiera eventuella negativa effekter. I detta avseende bör det noteras att forskning om säkrare teknik har en positiv inverkan på ekonomin och dessutom utgör en viktig möjlighet att stödja skapandet av arbetstillfällen.

8.2.6 Man bör också förbättra systemen för utvärdering, förebyggande och hantering av risker på arbetsplatsen till följd av elektromagnetiska föroreningar genom att vidta lämpliga förebyggande åtgärder för att begränsa, neutralisera eller undanröja dem, om möjligt.

8.2.7 Åtgärder för information och spridning till allmänheten kan omfatta följande:

- Skapa ett register över elektromagnetiska risker med tanke på risken för elektromagnetisk överkänslighet.
- Utarbeta informationskampanjer om förebyggande och hantering av problem som hänger samman med den aktuella sjukdomen, särskilt för personer som ligger i riskzonen och är särskilt sårbara för fälten på lång sikt, där man förklarar risken för biologiska effekter som i det långa loppet kan vara skadliga för miljön och människors hälsa, inte minst när det gäller barn.
- Rapportera om eventuella hälsorisker med digitala trådlösa telefoner (DECT), babyalarm och andra hushållsartiklar som kontinuerligt avger pulsad mikrovågsstrålning, samt all elektrisk utrustning som lämnas permanent i viloläge, och rekommendera användning av fasta telefoner med kabel i hushåll.

8.3 Utarbeta vägledningar för god praxis som syftar till att såväl begränsa utsändningen av elektromagnetiska vågor inom företagssektorn som vidta åtgärder för att förhindra, hantera eller neutralisera dessa vågors effekter på hälsan.

8.4 Underlätta och främja tillgången till exponeringskartor som redovisar anläggningar och utsläppsnivåer, genom att göra det lättare att få tillgång till de databaser som ligger till grund för dessa kartor.

8.5 Reglering av elektromagnetiska gränsvärden för användningen av produkter och fastställande av regler för planeringen av kraftledningar och basstationer för mobiltelefoni genom antagandet av en förordning som omfattar följande:

- Säkerhetsavstånd mellan å ena sidan högspänningsledningar och andra elektriska installationer och å andra sidan bostäder.
- Högsta tillåtna exponeringsnivåer och effektiva och transparenta övervakningsmekanismer.
- Krav på att planeringsinstrumenten ska inkludera vissa offentliga och privata områden som är fria från alla typer av exponering för elektromagnetiska fält (så kallade "vita områden", som bör innehålla allt från bostadsområden till offentliga platser utan kontamination, t.ex. vårdinrättningar, sjukhus, bibliotek, arbetsplatser osv.).

- 8.6 Fastställa lämpliga protokoll om förebyggande, diagnos och tidig behandling för att minimera hälsovårds- och arbetskostnader, särskilt genom användning av biokompatibel teknik.
- 8.7 Åtgärderna måste vara inriktade på de enskildas användning av mobiltelefoner, trådlösa digitala telefoner utan Full Eco-läge, WiFi-system, WiLAN och WiMAC för datorer och annan trådlös utrustning, t.ex. babyalarm. Det bör också föreskrivas att utrustning som ingår i trådlösa system som standard ska vara inaktiverad.
-